

Szótár

Az ágazati kommunikáció
ajánlott és nem használható
elemei

*

Emberi Erőforrások Minisztériuma
Sajtó- és Kommunikációs Főosztály

2015. február

I. Felsőoktatás

<u>HASZNÁLHATÓ</u> szó, kifejezés, szó szerkezet	<u>NEM használható</u> szó, kifejezés, szó szerkezet
tandíjmentes felsőoktatás	tandíj
oktató-kutató életpálya	oktató-kutató életpályamodell
(a beiratkozáskor tett) hallgatói nyilatkozat	röghöz kötés
ponthatár + kapacitásszám = csak a felvételizők képessége (ponthatár) és az intézmények kapacitása szab határt a felvehető állami ösztöndíjasok számának	keretszám
a rektor az intézmény oktatási és kutatási autonómiájáért felelős vezető	
a kancellár (az intézmény működtetéséért felelős) felsővezető menedzser	kancellár = gazdasági főigazgató / főtitkár
a kancellár az intézmény átláthatóságát biztosítja	
értékes, piacképes diploma	
duális, gyakorlatorientált képzés	
felsőoktatási struktúraátalakítás	
hatékony felsőoktatási képzések	
hatékony felsőoktatási intézmények	
a felsőoktatási intézménynek közösségformáló szerepe is van	
bizonyos ágazatokban hiány van megfelelően képzett szakemberekből	
társadalmi hasznosság (is fontos a képzések esetében)	
vállalati források bevonása (a felsőoktatási képzések finanszírozásába) / nyitás a gazdasági élet felé	
profiltisztítás	
a felsőoktatás stratégiai ágazat	
felsőoktatás kulcsszavai: teljesítmény, minőség, siker, hatékonyság	
teljesítményelvű felsőoktatás	
változatlan állami támogatás	
hozzáférést mindenkinek biztosítjuk	
lemorzsolódás csökkentése	

motiváltabb és eredményesebb hallgatók, sikerélmény	
gazdasági és társadalmi igényekhez való igazodás	
megszűnnek a párhuzamosságok	
intézményi kutatás-fejlesztés és a kkv-k összekapcsolása	
hátrányos helyzetű régiók helyzetbe hozása	

II. Köznevelés

<u>HASZNÁLHATÓ</u> szó, kifejezés, szó szerkezet	<u>NEM használható</u> szó, kifejezés, szó szerkezet
pedagógus-életpálya	pedagógus életpályamodell
intézkedés, strukturális átalakítás, finomhangolás	reform
támogatja	szolgálja
megtakarítás	spórolás
szakírók	tudósok
megújuló tankönyv <u>(további egyeztetés szükséges!)</u> kísérleti tankönyv	
iskolai közösségi szolgálat – kötelező önkéntes szolgálat	szociális munka, közmunka (köznevelési témakörben)
köznevelés	közoktatás
pedagógus előmeneteli rendszer – a pedagógushivatást támogató előmeneteli rendszer	
pedagógus-minősítési rendszer	
pedagógusilletmény, esetleg pedagógusbér	pedagógusfizetés
délutáni foglalkozás	napközi, egész napos iskola

*

III. Szociális ügyek, társadalmi felzárkózás

<u>HASZNÁLHATÓ</u> szó, kifejezés, szó szerkezet	<u>NEM használható</u> szó, kifejezés, szó szerkezet
esélyteremtés	esélyegyenlőség
kárenyhítés (romagyilkosságok áldozatai esetén)	kártérítés
roma nemzetiség	etnikum, kisebbség
felzárkózás	felzárkóztatás, befogadás
komplex megközelítés	
Országos Roma Önkormányzat	Országos Cigány Önkormányzat
nemzetiségi önkormányzatok	kisebbségi önkormányzatok
fogyatékos személy, fogyatékosággal élő ember	fogyatékos
segítségre szoruló	rászoruló
összetartozás, összetartás	kohézió
járás	térség, kistérség
nélkülözés, rászorultság	szegénység
elmaradott (település), rászoruló (személy)	szegény
rászoruló, nehéz helyzetben élő	szegénységben élő
elmaradott településrész	szegregátum
periférikus, kiszorult	szegregált
közösségépítés, közösségfejlesztés	
társadalmi felzárkózás	szegénység csökkentése
társadalmi együttműködés	befogadás
együttműködő társadalom	
önkéntes tevékenység	önkéntes munka
kapcsolati erőszak	családon belüli erőszak/hozzá tartozók közötti erőszak/ párkapcsolati erőszak
ép	egészséges (vs. fogyatékosággal élő)
kerekesszék	tolókocsi, tolószék
siket	süket
Átmeneti Szállás (emberkereskedelem áldozatai számára biztosít védett elhelyezést és komplex szolgáltatásokat)	shelter, Átmeneti Szálló,
Titkos Menedékház (kapcsolati erőszak különösen veszélyeztetett áldozatai számára biztosít védett elhelyezést és komplex szolgáltatásokat)	menhely, Titkos Ház, shelter, krízisközpont
krízisközpont, kríziskezelő központ (kapcsolati erőszak áldozatai számára biztosít védett elhelyezést és komplex szolgáltatásokat)	menhely

Roma Holokauszt mellett vagy helyett a Pharrajimos (jelentése: elpusztítás, elnyeletés, hasítás)	
támogatás	segély

Gyermekvédelem és gyámügyi igazgatás

<u>HASZNÁLHATÓ</u> szó, kifejezés, szó szerkezet	<u>NEM használható</u> szó, kifejezés, szó szerkezet
családok átmeneti otthona	anyaotthon
ellátott	kliens, növendék, ügyfél (szolgáltatás igénybevétele esetén)
fiatal felnőtt (utógondozott, utógondozói ellátott nagykorúak esetén)	felnőttkorú
gondnok, hivatásos gondnok	gyám (nagykorú személy gyámjaként)
gyámhatóság, gyámhivatal	gyámügy (mint a hivatal megnevezése)
gyermek	gyerek, árva
gyermekoktató központ	hetes gyermekotthon
gyermekjóléti alapellátás	gyermekvédelmi alapellátás
gyermekjóléti központ	gyermekvédelmi központ
gyermekjóléti szolgálat	gyermekvédelmi szolgálat
gyermekotthon, lakásotthon	árvaház, intézet, nevelőintézet, nevelőotthon
gyermekvédelmi gondoskodás	állami gondozás
gyermekvédelmi szakellátás	állami nevelés, intézeti nevelés
gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő	állami gondozott
gyermekvédelmi szakellátásban részesülő	állami nevelt
gyermekvédelmi szakellátott	intézeti nevelt

hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet - csak a Gyvt. 67/A. § szerinti értelmezésben használható	hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet - a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény szerinti értelmezés
javítóintézet	javító-nevelő intézet, fiatalok börtöne
gyermekotthon	csecsemőotthon
különleges ellátási szükségletű	szellemi fogyatékos, sajátos nevelési igényű (fogyatékkal élő gyermek értelemben használva)
különleges gyermekotthon	egészségügyi gyermekotthon, fogyatékos gyermekek otthona
különleges lakásotthon	egészségügyi gyermekotthon, fogyatékos gyermekek otthona
ápoló-gondozó otthon (1993. évi III. törvény szerinti)	gyógypedagógiai intézet
lakásotthon	lakóotthon (gyermekvédelmi szakellátásban)
nevelésbe vett	állami gondozott, állami nevelt, intézeti nevelt, átmeneti nevelt, tartós nevelt
nevelőszülő	örökbefogadó szülő
nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony	hivatásos nevelőszülői jogviszony
nevelőszülői tanácsadó	nevelőszülő-felügyelő
örökbefogadható	örökbeadható
örökbefogadó szülő	nevelőszülő (örökbefogadó szülőre használva)
speciális gyermekotthon	pszichiátriai beteg gyermekek otthona, zárt intézet
speciális lakásotthon	pszichiátriai beteg gyermekek otthona, zárt intézet
szolgáltatói nyilvántartás, szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzés	működési engedély
TEGYESZ (Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat)	GYIVI (Gyermek- és Ifjúságvédelmi Intézet)

utógondozó otthon	utógondozói otthon
védelembe vétel	védő-óvó intézkedés
gyermekvédelmi gyám	hivatásos gyám
eseti gyám	eseti gondnok (kiskorú vonatkozásában)

*

*

IV. Egyházi, nemzetiségi és civil ügyek

<u>HASZNÁLHATÓ</u> szó, kifejezés, szó szerkezet	<u>NEM használható</u> szó, kifejezés, szó szerkezet
izraelita	zsidó (főnévként! melléknévként használható)
muszlim, muzulmán	mohamedán
Jehova tanúja, tanúi	jehovás, jehovista
krisnatudatú	krisnás
nemzetiség	kisebbség
állam és az egyház/vallási közösségek együttműködése	állam és az egyház összefonódása
vallási tevékenységet végző szervezet	biznisz egyház
vallási közösség állam és egyház/vallási közösség különváltan működik	szekta állam és egyház szétválasztása

*

VI. Kultúra

<u>HASZNÁLHATÓ</u> szó, kifejezés, szó szerkezet	<u>NEM használható</u> szó, kifejezés, szó szerkezet
közösségi művelődés	
állami szerepvállalás	állami kultúrpolitika
Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ (Az intézmény egyik része a Miniszterelnökséghez került)	Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH)
Nincs kultúrharc, értékviták vannak	kultúrkampf
fenntartóváltás	kiszervezés
közösség kulturális alapellátás	lakosság

*

VII. Család- és ifjúságügy

Nyugdíjbiztosítás

HASZNÁLHATÓ szó, kifejezés, szó szerkezet	<u>NEM használható</u> szó, kifejezés, szó szerkezet
Nyugdíjbiztosítási Alap	Nyugdíjkassza
Egyenlő bánásmód	Egyenlő elbánás
korhatár előtti öregségi nyugellátás	korkedvezményes nyugdíjak
korhatár előtti ellátás	korhatár előtti öregségi nyugdíjjal nem azonos fogalom
alacsony összegű nyugellátásban részesülő	kisnyugdíjas
megváltozott munkaképességű	rokkantnyugdíjas, rokkant
járulék/járadék	
nyugdíjak reálértékének megőrzése	nyugdíjemelés

Időspolitika

HASZNÁLHATÓ szó, kifejezés, szó szerkezet	<u>NEM használható</u> szó, kifejezés, szó szerkezet
demográfiai idősödés	demográfiai öregedés
Tevékeny idős kor és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve (2012)	Aktív idősödés és a generációk közötti együttműködés európai éve (2012)
idős, idősödés	öreg, előregeredés

Esélyteremtés

Használható	<u>Nem használható</u>
esélyteremtés	esélyegyenlőség
önkéntes tevékenység	önkéntes munka
kapcsolati erőszak	családon belüli erőszak/hozzátartozók közötti erőszak/ párkapcsolati erőszak
fogyatékos személy, fogyatékossgal élő	fogyatékkal élő
ép	egészséges (vs. fogyatékossgal élő)
kerekesszék	tolókocsi, tolószék
siket	süket
Átmeneti Szállás (emberkereskedelem áldozatai számára biztosít védett elhelyezést és komplex szolgáltatásokat)	shelter, Átmeneti Szálló,
Titkos Menedékház (kapcsolati erőszak különösen veszélyeztetett áldozatai számára biztosít védett elhelyezést és komplex szolgáltatásokat)	menhely, Titkos Ház, shelter, krízisközpont
krízisközpont, kríziskezelő központ (kapcsolati erőszak áldozatai számára biztosít védett elhelyezést és komplex szolgáltatásokat)	menhely, anyaotthon

önkéntes tevékenység	önkéntes munka
kapcsolati erőszak	családon belüli erőszak/hozzátartozók közötti erőszak/ párkapcsolati erőszak

Családpolitika

HASZNÁLHATÓ	NEM HASZNÁLHATÓ
--------------------	------------------------

várandós, várandósság, várandósgondozás	terhes, terhesség, terhesgondozás
nők és férfiak társadalmi egyenlősége, nők és férfiak harmonikusabb együttműködése	nemek (esély)egyenlősége
nők és férfiak társadalmi egyenlősége	férfiak és nők társadalmi egyenlősége
kora gyermekkori képességgondozás/képességfejlesztés, koragyermekkori intervenció	korai fejlesztés*
egyedülálló, egyedül élő	szingli
többgyermekes, nagycsaládos	sokgyermekes
egyszülős család, gyermekét egyedül nevelő szülő	csonka család
költségvetési támogatás	normatíva
szolgáltatói nyilvántartásba vétel	működési engedély
a gyermekek napközbeni ellátása gyermekjóléti alapellátás	a gyermekek napközbeni ellátása szociális ellátás
csecsemőkortól, újszülöttkortól	0 éves kortól
CSED (csecsemőgondozási sagely)	TGYÁS
Családok Otthonteremtési Kedvezménye	szocpol

*

VIII. Sport

<u>HASZNÁLHATÓ</u> szó, kifejezés, szó szerkezet	<u>NEM használható</u> szó, kifejezés, szó szerkezet
fogyatékos	fogyatékkal élő
akadályozott, sérült	rokkant, beteg
fogyatékossgal élő	segítséggel élő
beszéd fogyatékos	néma
süket, nagyothalló	süket, süketnéma,
értelmi fogyatékos, tanulásban akadályozott,	értelmi sérült, mentálisan sérült
vak, gyengén látó	világtalan
mozgáskorlátozott, mozgássérült	bénult

szervátültetett	beteg
halmozottan sérült, halmozottan fogyatékos	beteg
hallókészülék	nagyothalló készülék
kerekesszék sportkomplexum, többcélú sportcsarnok, sportlétesítmény,	tolókocsi, rokkant kocsi stadion
szabadidősport,	tömegsport
testnevelésóra	tornaóra

EGYÉB KIFEJEZÉSEK	
AJÁNLOTT KIFEJEZÉS	KERÜLENDŐ KIFEJEZÉS
jelnyelvi tolmács	süketnéma tolmács
jelnyelv	jelbeszéd, mutogatás
kerekesszékkel közlekedő	tolókocsihoz kötött
halló (süket ellentettje)	beszélő
látó (látássérült ellentettje)	
ép (fogyatékos ellentettje)	egészséges
többségi iskola	normál iskola
konduktor	
gyógypedagógus	
gyógytestnevelő, gyógytornász	
személyi segítő	gondozó, ápoló (az egészségügyben helyes)
Braille írás (pontírás)	
síkírás (pontírás ellentettje)	
fogyatékosok szervezetei	fogyatékos szervezetek
„Esélyegyenlőségi Törvény”	fogyatékos törvény
fogyatékosok sportja, sportoló fogyatékosok	fogyatékos sport
paralimpia	paraolimpia
megváltozott munkaképességű személy (a munka világában)	csökkent munkaképességű személy

*

IX. Miniszter

<u>HASZNÁLHATÓ</u> szó, kifejezés, szó szerkezet	<u>NEM használható</u> szó, kifejezés, szó szerkezet
külhoni, határon kívüli	határon túli
álláskereső	munkanélküli
cigány és nem cigány magyarok	
nemzet	nép
közösség	társadalom

társadalmi változás	társadalomfejlődés
polgárok önszerveződő/saját közösségei	civil
...	

X. EU

<u>HASZNÁLHATÓ</u> szó, kifejezés, szó szerkezet	<u>NEM használható</u> szó, kifejezés, szó szerkezet
segítségre szoruló	rászoruló
szegénységben élő gyermekek	gyermekszegénység
tartós szegénység	mélyszegénység
társadalmi felzárkózás	társadalmi befogadás
végzettség nélküli iskolaelhagyás	lemorzsolódás
végzettség nélküli iskolaelhagyás	korai iskolaelhagyás
délutáni foglalkozás	egész napos iskola
-----	-----
2014-2020 felhívás támogatást igénylő támogatási kérelem egyszerűsített eljárás elektronikus benyújtás EUPR (FAIR)	2007-2013 pályázati felhívás pályázó pályázat könnyített, automatikus, normatív eljárás CD-s benyújtás EMIR